

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت ویژه

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مراقبتهای پرستاری جامع در بخش مراقبت ویژه شماره درس: ۵۱۲۲۳۳۵

نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری

دروس پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان، سالمندی ۱ تا ۳

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری کارشناسی ترم ۶ (کد ۱) نیمسال تحصیلی: ۴۰۵-۴۰۴

زمان کلاس: سه شنبه ۲-۴ مکان کلاس: ۱۰

مسئول درس: خانم دکتر غفاری زمان حضور در دفتر کار: سه شنبه ۲-۴، اتاق ۱۰۸

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۹۷

Email: somayehghafari@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم دکتر هاشمی، خانم دکتر غفاری

لینک کلاس: <https://meet.mui.ac.ir/rdrf67z0nwa9/>

شرح درس:

بیماران دارای وضعیت بحرانی نیازمند مراقبتهای ویژه و پیشرفته می باشند به این منظور دانشجویان کارشناسی پرستاری نیاز دارند تا با مراقبت های پرستاری از این بیماران آشنا گردند. این درس شامل، مراقبت های پرستاری خاص از بیماران بستری در بخش ICU و دیالیز است. بدین منظور به دانشجو کمک می شود تا ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم پرستاری را در امر مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند مراقبت های ویژه پرستاری به کار گیرد.

هدف کلی: ارتقاء شایستگی های پرستاران آینده در ارائه مراقبت های جامع، ایمن و مبتنی بر شواهد در بخش های مراقبت ویژه، با تمرکز بر بیماران تنفسی، و کلیوی (به ویژه سالمندان)، از طریق بکارگیری فرآیند پرستاری، تفکر انتقادی، حل مسئله و ارتقاء سلامت در بستر همکاری تیمی، احترام به ارزش های اخلاقی و توانمندسازی بیمار و خانواده.

اهداف اختصاصی دوره (با لحاظ پنج صلاحیت بالینی اصلی):

حیطه دانشی:

- اصول تهویه مکانیکی (انواع مودها، پارامترها، علائم نارسایی تنفسی) و روش های جداسازی بیمار از دستگاه را تحلیل نماید و به درک جامعی از عملکرد دستگاه همودیالیز و مراقبت های مرتبط با آن دست یابد.

حیطه نگرشی:

- اهمیت رعایت ملاحظات اخلاقی و حقوقی، حفظ کرامت بیمار و خانواده در شرایط بحرانی ICU، و همچنین اهمیت نقش پرستار در ارتقاء سلامت و نوتوانی را درک و به آن پایبند باشد.
- نسبت به نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران، به‌ویژه سالمندان، و خانواده‌هایشان در بخش‌های مراقبت ویژه، حساسیت نشان داده و رویکردی همدلانه اتخاذ کند.
- به اهمیت عملکرد تیمی، پذیرش مسئولیت‌پذیری فردی، و تعهد به یادگیری مستمر و به‌روزرسانی دانش در حیطه مراقبت‌های ویژه اعتقاد داشته باشد.

حیطه مهارتی:

- با استفاده از مهارت‌های ارتباطی مؤثر، اطلاعات پیچیده پزشکی و پرستاری را به صورت واضح و قابل فهم به بیمار و خانواده‌اش منتقل کند، به‌ویژه در زمینه آموزش بیماری، درمان، و مراقبت‌های پس از ترخیص/نوتوانی.
- قادر به برقراری ارتباط مؤثر با سایر اعضای تیم درمانی جهت هماهنگی و ارائه مراقبت‌های یکپارچه و جامع به بیماران ICU باشد.
- توانایی بکارگیری فرآیند پرستاری (بررسی، تشخیص، طرح‌ریزی، اجرا، ارزشیابی) را در مدیریت بیماران با اختلالات تنفسی و کلیوی نشان دهد، شامل توانایی اولویت‌بندی مشکلات و مداخلات.
- تکنیک‌های مراقبت از بیمار تحت تهویه مکانیکی، شامل ساکشن، مراقبت از راه هوایی، و تشخیص عوارض احتمالی، و همچنین مراقبت‌های مربوط به بیماران تحت دیالیز (آماده‌سازی، پایش، مراقبت از دسترسی عروقی) و پیوند کلیه را با دقت اجرا کند.
- در شرایط بحرانی ICU، توانایی مدیریت زمان، منابع و پرسنل را در چهارچوب وظایف پرستاری نشان دهد و در صورت لزوم، رهبری یک تیم کوچک پرستاری را بر عهده بگیرد.
- قادر به تصمیم‌گیری بالینی با استفاده از تفکر انتقادی و حل مسئله در موقعیت‌های پیچیده و غیرمنتظره بخش مراقبت ویژه باشد.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

در جلسات حضوری مطالب درسی به شیوه سخنرانی و پرسش و پاسخ، بحث گروهی و ارائه موضوع توسط گروه انتخابی دانشجویان به صورت پرسش و پاسخ استاد از آنان در کلاس، و استفاده از امکانات آموزشی و منابع کتابخانه ای معرفی شده توسط اساتید درس گروه پرستاری ویژه خواهد بود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

وسایل کمک آموزشی وایت برد و power point، کامپیوتر- کتاب-مقالات، فیلم و گچ، تخته سیاه ... می باشند.

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

فعالیت کلاسی دانشجویان: استاد مربوطه مجاز است تا سقف ۵/۰ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی با توجه به فعالیت کلاسی دانشجویان (شرکت فعال در بحث و پاسخگویی به سئوالات مطرح شده در کلاس درس، داشتن تفکر انتقادی، اشاره به یافته‌های جدید علمی، انجام تکالیف) به نمره نهایی دانشجویان اضافه نماید.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.
بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجوی در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره
- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و باارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	آزمون میان ترم	۱۰
۲	آزمون پایان ترم	۱۰
۳	فعال بودن دانشجویان در حین تدریس	۰/۵ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی

آزمون میان ترم: ۵۰ درصد (۱۰ نمره از ۲۰ نمره)

سوالات آزمون شامل پرسش های چند گزینه ای به صورت آنلاین و در سامانه نوید / آزمون ها می باشد. تاریخ امتحان میان ترم در جدول زمانبندی مشخص شده است ولی در صورت صلاح دید اساتید قابل تغییر خواهد بود و با هماهنگی اساتید درس ونمایند ه کلاس در محدوده زمانی امتحانات میان ترم اعلام خواهد شد. فرصت برای اعتراض به نمره حداکثر تا سه روز بعد از اعلام نمره در بورد گروه با حضور دانشجو وجود دارد.

آزمون پایان ترم: ۵۰ درصد نمره (۱۰ نمره از ۲۰ نمره)

سوالات آزمون شامل پرسش های چند گزینه ای به صورت آنلاین و در سامانه نوید / آزمون ها می باشد.

تجزیه و تحلیل سوالات آزمون توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در هر ترم انجام می شود و نتایج آن در اختیار مسئول درس قرار می گیرد و مسئول درس استاد مربوطه را در جریان نتیجه آنالیز سوالات به منظور حذف یا اصلاح سوال قرار خواهد داد.

نتایج آزمون پایان ترم حداکثر ۶ روز پس از برگزاری آزمون اعلام خواهد شد و فرصت برای اعتراض به نمره حداکثر سه روز بعد از اعلام نمره در سایت می باشد.

تاریخ امتحان پایان دوره : طبق جدول زمانبندی آموزش

منابع اصلی:

- عسگری، محمدرضا، سلیمانی، محسن. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه در بخش ICU،CCU و دیالیز. نشر بشری
- شیری، حسین، نیکروان مفرد، ملاحظت. مراقبت های ویژه در ICU. انتشارات حیدری

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- AACN, Editor: Hartjes, T. AACN Core Curriculum for High Acuity, Progressive, and Critical Care Nursing, 7e. Elsevier
- Urden, L D, Stacy, K M & Lough, M E. Critical Care Nursing: Diagnosis and Management. Elsevier

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: پرستاری مراقبتهای ویژه گروه ۱
 نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۴۰۴-۴۰۵
 رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری فراگیران: ترم ۶
 شماره درس: ۵۱۳۳۲۴
 زمان: سه شنبه ها ۱۶-۱۴
 اساتید درس: خانم دکتر هاشمی، آقای دکتر غفاری

ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	مدرس
۱	۴۰۴/۱۲/۵	مشخصات بخش دیالیز- نارسایی مزمن کلیوی و مراقبت های پرستاری	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲	۴۰۴/۱۲/۱۲	درمانهای جایگزین عملکرد کلیه - روشهای دستیابی موقت عروقی و مراقبتها- اصول همودیالیز و مراقبتهای پرستاری در بیمار تحت همودیالیز	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۳	۴۰۴/۱۲/۱۹	اصول دیالیز صفاقی و مراقبتهای پرستاری آن بر اساس فرایند	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۴	۴۰۵/۱/۱۸	پرسش و پاسخ از جلسات قبل و اهدای کلیه، روند جراحی و پیوند کلیه و مراقبتهای ویژه پرستاری آن با تاکید بر تشخیص های پرستاری	☐ حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۵	۴۰۵/۲/۱	بخش مراقبت ویژه، میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی (تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه-پرفیوژن و انتقال گاز)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		
۶	۴۰۵/۲/۸	مانیتورینگ تنفسی کنار تخت (پالس اکسیمتری و کاپنوگرافی)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۷	۴۰۵/۲/۱۵	انواع روش های اکسیژن درمانی و برقراری راه هوایی مصنوعی اختلالات اسید باز و بررسی نتایج گازهای خونی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		
۸	۴۰۵/۲/۲۲	نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بالغین- تشخیص و درمان- مراقبتهای پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۹	۴۰۵/۲/۲۹	راه های هوایی مصنوعی (ایروی، لوله تراشه، تراکیوستومی)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		

خانم دکتر غفاری	مطالعه منبع اصلی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	دستگاه تهویه مکانیکی (موارد استفاده، پارامترهای تنظیمی پایه، روش اتصال به بیمار و...)	۴۰۵/۳/۵	۱۰
خانم دکتر غفاری	مطالعه منبع اصلی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	-انواع مد ها و کاربرد آنها در بیماران متفاوت، الارم ها و سیستم هشدار در دستگاه تهویه مکانیکی - عوارض آن	۴۰۵/۳/۱۲	۱۱
خانم دکتر غفاری	مطالعه منبع اصلی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	مراقبتهای پرستاری از بیماران تحت ونتیلا تور (بررسی و شناخت- تغذیه- درد - بیهوشی و دلیریوم - سیستم های گوارش، کلیه، پوست، دهان، چشم، آب و الکترولیت...)	۴۰۵/۳/۱۹	۱۲
خانم دکتر غفاری	مطالعه منبع اصلی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	ادامه مراقبتهای پرستاری از بیماران تحت ونتیلا تور و جداسازی بیمار از ونتیلا تور با تاکید بر تشخیص های پرستاری	۴۰۵/۳/۲۶	۱۳

لینک کلاس مجازی: <https://meet.mui.ac.ir/rdrf67z0nwa9/>